

Chính sách Dân tộc & THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DÂN TỘC

MỘT SỐ KẾT QUẢ TRONG CHƯƠNG TRÌNH GIẢM NGHÈO CỦA TỈNH QUẢNG NINH GIAI ĐOẠN 2006 - 2010*

Quảng Ninh là tỉnh biên giới, nằm ở phía Đông Bắc nước ta; phía Bắc giáp Trung Quốc với đường biên giới dài 132,8km; phía Nam giáp Hải Phòng; phía Tây giáp các tỉnh Lạng Sơn, Bắc Giang, Hải Dương; phía Đông giáp biển với chiều dài 250km. Với vị trí địa lý như trên, tỉnh có nhiều thế mạnh trong việc phát triển du lịch, thương mại, khai thác tiềm năng của biển... Đến nay, Quảng Ninh đã có những bước tiến mạnh mẽ trong phát triển kinh tế, đặc biệt phong trào xóa đói giảm nghèo.

1. Thực trạng các hộ nghèo ở Quảng Ninh trước năm 2005

Tháng 6/2005, Quảng Ninh có 26.587 hộ nghèo chiếm 10,62% số hộ dân. Khu vực có tỷ lệ hộ nghèo cao nhất chiếm hơn 32,99% thuộc huyện Ba Chẽ, Bình Liêu; 56 xã trong toàn tỉnh có tỷ lệ nghèo từ 25% trở lên, 17% hộ nghèo thiếu đất sản xuất, 43,95% hộ dùng nước tự nhiên để sinh hoạt, 18,28 hộ nghèo chưa có điện. Giai đoạn 2006 - 2010, tỉnh Quảng Ninh có 30 xã thuộc Chương trình 135 giai đoạn II.

* Nguồn: Ủy ban Nhân dân tỉnh Quảng Ninh (2010), Báo cáo Đánh giá kết quả thực hiện chương trình giảm nghèo tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2006 - 2010.

2. Mục tiêu chương trình giảm nghèo của tỉnh Quảng Ninh

Chương trình giảm nghèo của tỉnh Quảng Ninh có mục tiêu: giảm tỷ lệ nghèo từ 10,62% (giữa năm 2005) xuống 5% (cuối năm 2010) ứng với giảm 3.000 hộ nghèo/năm. Điều kiện cơ sở hạ tầng và tiếp cận các dịch vụ cơ bản đáp ứng tiêu chuẩn: 100% số xã có đường ô tô đến trung tâm xã; 75% số xã có trạm y tế đạt chuẩn quốc gia; 90% số xã có chợ xã hoặc chợ trung tâm cụm xã; 100% người nghèo được cấp thẻ bảo hiểm y tế; 80% số hộ dân sử dụng nước sạch; trên 90% hộ dân ở các xã nghèo được sử dụng điện sinh hoạt; 70% diện tích đất canh tác được tưới tiêu chủ động; 100% cán bộ làm công tác giảm nghèo được tập huấn nâng cao năng lực.

3. Kết quả của chương trình giảm nghèo

Đầu năm 2008, trên địa bàn tỉnh còn 14.469 hộ nghèo, tỷ lệ hộ nghèo giảm còn 5,18% so với tổng số hộ dân; trong đó, tổng số hộ dân tộc thiểu số (DTTS) nghèo là 24,01% (hiện có 6.303 hộ DTTS/ 26.253 hộ DTTS đã thoát nghèo). Năm 2008 toàn tỉnh chịu ảnh hưởng của hạn, rét đậm, rét hại kéo dài, giá tiêu dùng tăng cao, ảnh hưởng của cơn bão số 6... nên tỷ lệ hộ tái nghèo và phát sinh nghèo so với hộ thoát nghèo trên địa bàn tỉnh tăng cao hơn (44,8%).

Đến cuối năm 2008, tỷ lệ hộ nghèo giảm xuống dưới 5%, vượt kế hoạch so với chỉ tiêu gần 2 năm; 100% số xã có đường ô tô đến trung tâm cụm xã, thực hiện 100% kế hoạch và vượt kế hoạch về thời gian so với chỉ tiêu gần 2 năm; chỉ tiêu 75% xã có trạm y tế đạt chuẩn quốc gia, thực hiện được 68,82% (128/186 xã, phường, thị trấn), đạt kế hoạch đề ra; chỉ tiêu 90% xã có chợ hoặc trung tâm cụm xã, thực hiện được 82,03%

(105/128 xã có chợ) đạt kế hoạch đề ra; chỉ tiêu 100% người nghèo được cấp phát thẻ Bảo hiểm y tế, thực hiện được 100% kế hoạch đề ra; chỉ tiêu 55% số hộ nông dân ở xã nghèo được sử dụng nước sinh hoạt hợp vệ sinh, thực hiện 61%, vượt 6% so với chỉ tiêu đề ra đến năm 2010; chỉ tiêu 90% hộ dân nghèo được sử dụng điện sinh hoạt, thực hiện ước 80%, đạt kế hoạch đề ra; chỉ tiêu 50% diện tích đất canh tác ở xã nghèo được tưới tiêu chủ động, thực hiện được 70% - vượt 20% so với chỉ tiêu đề ra; chỉ tiêu 100% cán bộ làm công tác giảm nghèo được tham gia các khóa tập huấn nâng cao năng lực giảm nghèo, thực hiện 100% đạt kế hoạch đề ra.

Ngày 28/5/2008 Chính phủ đã có quyết định số 69/2008/QĐ-TTg phê duyệt danh sách đưa một số xã khỏi diện xã 135 của tỉnh Quảng Ninh. Đó là 6 xã: Thanh Lân, Đông Tiến (huyện Cô Tô), Minh Cầm (huyện Ba Chẽ), Quảng Thịnh (huyện Hải Hà), Đông Lâm và Hòa Bình (huyện Hoành Bồ). Đến cuối năm 2008 tỉnh có thêm 2 xã bãi ngang là xã Thắng Lợi và Vạn Yên thuộc huyện Vân Đồn ra khỏi danh sách xã bãi ngang (xã có tỷ lệ hộ nghèo giảm dưới 25%) và 20/26 xã nghèo chiếm 76,92% ra khỏi danh sách xã nghèo theo tiêu chí quy định của tỉnh (có tỷ lệ hộ nghèo đã giảm xuống dưới 5%).

Bên cạnh đó, những năm qua, trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh phát triển nhiều mô hình phát triển kinh tế nông nghiệp, nông thôn, mô hình thương mại, du lịch dịch vụ ở thành thị đã tạo nhiều việc làm có thu nhập ổn định. Những mô hình góp phần giảm nghèo ổn định và lâu dài có mô hình khôi phục phát triển cây dong riềng gắn với việc sản xuất xây dựng thương hiệu sản phẩm miền dong của huyện Bình Liêu; phát triển

cây chè và đa dạng sản phẩm chè ở huyện Hải Hà; phát triển nghề nuôi cá lồng bè của huyện Cô Tô, Vân Đồn; phát triển nuôi trồng thủy hải sản huyện Yên Hưng, Tiên Yên, Hải Hà, Vân Đồn, Móng Cái; phát triển trồng cây mía ở xã Đồn Đạc, huyện Ba Chẽ; nuôi gà ở huyện Hoành Bồ, nuôi cá nước ngọt ở huyện Đông Triều...

Nhìn chung, các chính sách, dự án giảm nghèo của Nhà nước và của tỉnh vẫn được đảm bảo cho các chương trình hoạt động hiệu quả, nhất là chính sách đầu tư cơ sở hạ tầng các xã đặc biệt khó khăn, tín dụng hộ nghèo, hỗ trợ lãi suất cho vay, khuyến nông, lâm, ngư, đào tạo nâng cao năng lực cán bộ giảm nghèo, dạy nghề lao động ở nông thôn và người nghèo...

4. Một số hạn chế trong công tác giảm nghèo ở Quảng Ninh

Công cuộc giảm nghèo, xóa nghèo ở địa phương vẫn chưa đảm bảo tính “bền vững”, thể hiện cuối năm 2008, tỷ lệ hộ nghèo ở 6 xã vẫn còn cao trên 50% (xã Quảng Sơn huyện Hải Hà tỷ lệ hộ nghèo trên 62%; xã Đại Thành - trên 59,71%, Đại Dực - 56,7%, Phong Dụ - 50,54% thuộc huyện Tiên Yên; xã Nam Sơn - 54,84% thuộc huyện Ba Chẽ...). Trong năm 2006 - 2010 toàn tỉnh có 15.075 hộ thoát nghèo nhưng lại có đến 4.530 hộ tái nghèo hoặc phát sinh nghèo, có 27.637 lượt người bị thiếu đói.

Tóm lại, trong những năm qua, Quảng Ninh cùng nhiều địa phương khác trong cả nước đã có nhiều đột phá trong công tác xóa đói, giảm nghèo vươn lên phát triển kinh tế. Những thành tích đạt được khẳng định những nỗ lực của các cấp, các ngành ở địa phương đã kết hợp cùng với nhân dân thực hiện thắng lợi công cuộc xóa đói giảm nghèo.

Tạ Thị Tâm